

Productiewerk dat veelal is uitgeweken naar lagelonenlanden is bij Van Buren nog rendabel

Ambachtelijk leerlooien in Bolsward

Peter Halbersma

Bolsward - „Het gaat wat makkelijker en sneller, maar het proces van leerlooien is niet revolutionair veranderd”, zegt Jolt van Buren (30). Familiebedrijf Van Buren in Bolsward bestaat sinds 1861 en is al veertig jaar de enige schaap- en lamsvachtlooierij in Nederland. Door zich te specialiseren in allerlei leer- en wolproducten houdt het bedrijf zich staande.

„Vroeger maakte je een bulk van één product. Maar we hebben nu diverse dingen. Alles van leer tot wol”, zegt Jolt. Hij runt het bedrijf samen met zijn vader Rients (59). Pantoffels, vloerkleden, gezondheidsvachten, mutsen, riemen en zadelbedekking. Het staat allemaal uitgesteld in het pand aan de Wormertrekweg in Bolsward. Naast de vachten verwerkt Van Buren ook koeienhuiden.

Het bedrijf levert de vachten en huiden aan hippe woonwinkels, country outdoor winkels, de huiswinkel van een schapenboer of schapenkaasverkopers op de markt. De schapen zijn grotendeels van het Texelse ras. Daarmee wil Van Buren kwaliteit bieden, maar ook een Hollands tintje behouden. „Klanten vragen daar specifiek om. Maar als ik er een Fries schaap van kon maken, dan deed ik dat”, zegt Rients van Buren (59) lachend. Het Texelse ras heeft een natuurlijke en dikke vacht en is erg geschikt voor vloerkleden. De vachten van de Texelaar zijn te krijgen in wit, bruin, grijs- en zwartbont.

De verwerking van huiden en

Jolt van Buren (rechts) verwerkt de vacht in bontslaffen. Foto: Frans Andringa

vachten is voor het grootste deel uit Nederland verdwenen. Grote woonwinkels laten het productiewerk in Azië doen omdat het goedkoper is. Van Buren probeert een veelvoud van bijzondere producten uit de wol te maken om de kost te kunnen verdienen. „Het is moeilijker geworden door de grootschaligheid. Maar we hebben bestaansrecht door de diversiteit van onze producten”, zegt Rients. Een voorbeeld zijn de schapenvachten die als medicinaal product worden gebruikt tegen doorligwonden in verpleegtehuizen. Ook slapen baby's goed

op het zachte materiaal.

De vachten zijn ook een modeproduct. Als koeienhuiden in zijn en de woonwinkels die goed verkopen, boert ook Van Buren goed. „We zijn afhankelijk van de modegrillen”, zegt Jolt. Zo zijn nu de koeienhuiden op stoelen en aan de wand populair. Bij de looierij gaan er jaarlijks tussen de tien- en twintigduizend vellen doorheen.

In 1861 begon de huidenhandel in Easterlittens. Toen de zaken goed gingen en het pand daar te klein werd, vertrok Van Buren naar Bolsward in

1903. „Hiervoor aan het water zit nog een losplek waar een schip aanlegde om de huiden te brengen”, zegt Jolt van Buren. De koeienhuiden die met name van de slager kwamen, werden ook in de sloot gewassen.

In de beginjaren looide het bedrijf de huiden die als halffabrikaat werden doorverkocht aan de lederindustrie. Nu komen gezouten schapen- en runderhuiden via een handelaar binnen. Het zout zorgt ervoor dat het haar goed aan de huid blijft zitten. De huiden worden na binnenkomst gewassen in een loobak die lijkt op een grote halve wastrommel. De vet- en vleesresten worden van de huid geschrapt zodat verwerkingsproducten beter hechten. Een bak met zout, zuur en vet zorgt er voor dat bacteriën worden gedood en de huid soepel wordt.

Een wringer perst vervolgens het meeste water uit de vacht. Die wordt daarna drie dagen uitgehangen op de zolder van het pand. De huiden worden na droging vijf tot zes keer opgerekt en van alle kanten gekamd, geschoren en gestreken.

Voor elke handeling wordt een aparte machine gebruikt. Het is allemaal handwerk. Naast de vloerkleden maakt Van Buren dus allerlei gebruikproducten met de wol en huiden. Daar worden vachten voor gebruikt die door productiefouten te klein zijn uitvallen voor een kleed. „Maar het kan ook zijn dat er rode merkstift op zit die door een boer op de vacht van het schaap is gezet”, zegt Rients. Het productiewerk blijft bij Van Buren kleinschalig en persoonlijk.

Friese leerlooierij houdt zich staande door specialisatie

Bolsward - De verwerking van huiden en vachten is voor het grootste deel uit Nederland verdwenen. Grote woonwinkels laten het productiewerk in Azië doen, waar de lonen lager liggen. Zo niet bij het familiebedrijf Van Buren in Bolsward. Van Buren, al veertig jaar de enige schaap- en lamsvachtlooierij in Nederland, weet zich staande te houden door zich te specialiseren in allerlei leer- en wolproducten, allemaal handwerk. Een voorbeeld zijn de schapenvachten die als medicinaal product worden gebruikt tegen doorligwonden in verpleegtehuizen.

Pagina 7: Ambachtelijk leerlooien in Bolsward

vr. 29 okt

vr. 29 okt